

การพัฒนาแนวทางการจัดการความรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

Development of Knowledge Management Guideline for School in Nakhon Ratchasima Primary Education Service Area Office 7

บุญอารีย์ จำริญเนาว์¹, สุรศักดิ์ คำคง²

Boonaree Chumroennao¹, Surasuk Khamkhong²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 3) พัฒนาแนวทางการจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา, หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ, ครูผู้รับผิดชอบในการดำเนินการจัดการความรู้สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำนวน 370 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินการวิจัยจำแนกออกเป็น 3 ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ 1 การศึกษาศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ระยะที่ 2 สภาพศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ระยะที่ 3 การพัฒนาแนวทางการจัดการความรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) การสร้างความรู้ 2) การแลกเปลี่ยนความรู้ 3) การจัดเก็บความรู้ 4) การประยุกต์ใช้ความรู้

2. สภาพปัจจุบันการจัดการความรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7 โดยรวมการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ M.Ed. Educational Administration, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Assistant Professor., Faculty of Humanities and Social sciences, Mahasarakham University

3. การพัฒนาแนวทางการจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7 ซึ่งสรุปผลการวิเคราะห์การสัมมนาและการดูร่องรอยการจัดการความรู้ (Knowledge Management) ของโรงเรียนสามารถวิเคราะห์การสัมมนาและการศึกษาดูร่องรอยการจัดการความรู้ เป็นองค์ประกอบการจัดการความรู้ ซึ่งประกอบด้วย 1) ทำความเข้าใจกับผู้บริหารและคณะครู 2) สร้างทีมสร้างแรงจูงใจและจิตสำนึกในการทำงานร่วมกัน 3) ศึกษาบริบทโรงเรียนและสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ 4) กำหนดทิศทางเป้าหมายในการพัฒนาการจัดการความรู้ 5) สร้างวิสัยทัศน์การจัดการความรู้ 6) จัดทำแผนและกิจกรรมพัฒนาความรู้และศึกษาดูงาน 7) สรุปบททวนแผนและกิจกรรมพัฒนาการจัดการความรู้ 8) สร้างตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงาน 9) ดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ที่ร่วมกำหนด 10) ปรับปรุงการดำเนินงานทุกระยะทั้งบุคคลและโรงเรียน 11) ประเมินกระบวนการจัดการความรู้ในการพัฒนาการจัดการความรู้ 12) ยกย่ององค์ความรู้ในประเด็นที่น่าสนใจ ประกอบด้วย การสร้างความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้ การจัดเก็บความรู้ การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ 13) การประเมินกระบวนการจัดการความรู้ 14) ร่วมสรุปและสะท้อนทั้งระดับชั้นเรียนและระดับโรงเรียน 15) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับโรงเรียน โดยจัดนิทรรศการการแสดงผลงาน

คำสำคัญ: การจัดการความรู้ การพัฒนาแนวทาง

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the component and indicator of knowledge management for school in Nakhon Ratchasima Office of Primary Educational Service Area 7 2) to study the current situation and need for knowledge management 3) to develop guideline knowledge management of the Office of Primary Educational Service Area 7 Nakhon Rachasima. The Research and development was administered in this study. The area and target group were the Office of Primary Educational Service Area 7 Nakhon Rachasima. The respondents were 370 school administrators and teacher.

The instrument used in this study was a survey of current conditions and the adverse conditions of the schools under the Office of Vocational Education Primary 7 The statistics used for data analysis were percentage, mean, and standard. The research method logy is are classified into three stages, the first phase consists of the elements and indicators of knowledge management in schools. Primary Educational Service Area Office of Vocational seven Phase 2 study the current state and the desired state of knowledge management in schools. Under the jurisdiction of the District 7 Elementary Nakhon Ratchasima.

The research findings revealed that:

1. The components of knowledge management for schools consisted of 4 components: 1) Knowledge construction and 2) knowledge exchange 3) knowledge collection and 4) apply knowledge

2. The current state of knowledge management for schools under the Office of Education Primary 7 overall operations at a high level. The condition is desirable for schools under the jurisdiction of primary education in the county Ratchasima seventh overall at a high level.

3. Result analysis and interviews to see traced of knowledge management can analyze interviews and study trace elements of knowledge management, knowledge management base. 1) Corporate Analysis 2) Executive Leadership 3) Strategic plan, vision, mission and goals 4) The team set 5) Work by everyone involved 6) Behavior modification work. 7) Using information technology support, knowledge management success 8) Public relations. 9) Budget support 10) Know ledge exchange 11) Knowledge construction 12) The award success

Keywords: Knowledge management, development guideline,

บทนำ

การจัดการความรู้เป็นกระบวนการบริหารจัดการจัดการรูปแบบใหม่ที่เน้นการพัฒนากระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบโดยใช้ความรู้เป็นฐานควบคู่ไปกับการพัฒนาการเรียนรู้อันเป็นส่วนที่เป็นทักษะการปฏิบัติ ทักษะคิด ความรู้ผ่านการจำแนก วิเคราะห์ จัดระเบียบความรู้เพื่อสรรหา คัดเลือกจัดการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่สารสนเทศที่ถูกต้องเหมาะสมและเอื้ออำนวยให้เกิดการแบ่งปันความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งขององค์กรเพื่อปรับปรุงเพิ่มขีดความสามารถ เชิงการแข่งขันและให้ได้มุมมองในองค์กรมากขึ้น (กิริติ ชยชัยยง. 2549: 44 ; ประพันธ์ ผาสุกยิต. 2550: 19-26; บุรชัย ศิริมหาสาครและพดชา กวางทอง. 2552: 13-24 ; วิจารณ์ พานิช. 2552: 75-79) ดังนั้นองค์กรสมัยใหม่จึงจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ต้องสามารถทำงานร่วมกันเป็นทีมเพื่อผลักดันให้องค์กรมีประสิทธิภาพ สามารถอยู่รอดตลอดจนสามารถแข่งขันกันเป็นทีมได้ (วันทนา เมืองจันทร์ และคณะ. 2548: 1) การจัดการความรู้จึงเป็นกลยุทธ์ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ซับซ้อนและกว้างขวาง รวมถึงการรวบรวม การจัดระบบ การจัดเก็บ การเข้าถึงข้อมูลเพื่อสร้างความรู้การ

จัดการความรู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับการแบ่งปันความรู้ (Knowledge Sharing) ถ้าไม่มีการแบ่งปันความรู้ความพยายามในการจัดการความรู้ก็จะไม่ประสบผลสำเร็จ พฤติกรรมภายในองค์กร เช่น วัฒนธรรม และสังคม มีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการความรู้ พลวัต วิธีปฏิบัติ มีผลต่อการแบ่งปันความรู้ ดังนั้นกิจกรรมเกี่ยวกับคน ได้แก่ การดึงดูดคนเก่งและดี การพัฒนาคน การติดตามความก้าวหน้าของคน และการดึงคนมีความรู้ความสามารถไว้ในองค์กร ถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการความรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิผลขององค์กร เพราะมีความเชื่อว่า จะช่วยสร้างควมมีชีวิตชีวาและความสำเร็จให้แก่ องค์กร การประเมิน “ต้นทุนทางปัญญา” (Intellectual Capital) และผลสำเร็จของการประยุกต์ใช้ การจัดการความรู้เป็นดัชนีบอกว่างค์กรมีการจัดการความรู้ได้อย่างได้ผลหรือไม่ที่จะทำให้คนได้รับความรู้ที่ต้องการภายในเวลาที่เหมาะสม รวมทั้งช่วยทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และนำความรู้ไปปฏิบัติเพื่อยกระดับความรู้และปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กรทั้งนี้การจัดการความรู้ไม่ใช่เครื่องมือที่จัดการกับตัวเองโดยตรง แต่เป็นวิธีการที่จะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ที่มีระหว่างกันได้ (บุญดี บุญญาภิจ และคนอื่น ๆ. 2549: 21 อ้างถึงใน ประเวศ ะสี. 2545: 21)

วิจารณ์ พานิชย์ (2547: 3) ได้กล่าวไว้ว่า (Knowledge Management:KM) ด้วยการอ่านหนังสือหรือฟัง “ผู้รู้ ผู้บรรยาย การกระทำนั้นจะไม่มีทางช่วยให้รู้จักการจัดการความรู้ได้เลย เนื่องจากการจัดการความรู้เป็นทักษะ (skill) ไม่ใช่ความรู้เชิงทฤษฎี ต้องลงมือทำจึงจะทำได้และเกิดความรู้ความเข้าใจและการจัดการความรู้ที่แท้จริงเป็นการจัดการความรู้โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงานเป็นการดำเนินกิจกรรมร่วมกันในกลุ่มผู้ทำงานเพื่อช่วยกันดึง “ความรู้ในคน” และ “คว่า” (Capture) ความรู้ภายนอกองค์กรมาใช้ในการทำงานและคอย “คว่า” ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการทำงานเอามายกระดับความรู้และนำกลับไปใช้ในการทำงานเป็นวงจรต่อเนื่องไม่จบสิ้น ทรงศักดิ์ สายเชื้อ (2543, น. 2) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจุบันเป็นยุคสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ที่ความรู้ในตัวมนุษย์ ความรู้ทางเทคโนโลยีและความรู้ด้านวิทยาการต่าง ๆ เป็นปัจจัยหลักของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการพัฒนาความรู้ใหม่และเทคโนโลยีใหม่ซึ่งเป็นพลังขับเคลื่อนของการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและการจ้างงานในระยะยาวการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจความรู้จะทำให้สัดส่วนความรู้ที่อยู่ภายในกับภายนอกตัวบุคคลเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากมีความจำเป็นและมีความต้องการจะพัฒนาและแปลงความรู้ในตัวบุคคล (Tacit Knowledge) ให้มีสภาพเป็นความรู้ภายนอกบุคคล (Explicite Knowledge) ที่มีความชัดเจน ประชาชนเข้าถึงความรู้ได้มากขึ้นและเป็นการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งนำไปสู่การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ องค์กรเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาเศรษฐกิจ ฌพศิษฐ์ จักรพิทักษ์ (2552: 20) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการความรู้ช่วยในการพัฒนาต่อยอดทักษะในการแก้ปัญหาขององค์กรโดยการรวบรวมประสบการณ์จากผู้เชี่ยวชาญทั้งวิธีการทำงาน กฎเกณฑ์ในการทำงาน วิธีการใช้เอกสารสำคัญประกอบการทำงาน (Repository) แหล่งความรู้ (Portal) ที่ต้องใช้อ้างอิงในการทำงานทั้งที่มีอยู่บนอินเทอร์เน็ตภายในองค์กรหรือบนอินเทอร์เน็ตภายนอกองค์กร รายชื่อผู้เกี่ยวข้องหรือผู้เชี่ยวชาญ

(Contacts) รวมทั้งสารสนเทศที่ใช้ในการทำงาน (working Information) ที่มีประโยชน์ในการเรียนรู้ทำงาน แก้ปัญหาและตัดสินใจ ดังนั้นการจัดการความรู้ทำให้องค์กรเพิ่มความสามารถในการแก้ปัญหาในงานสำคัญขององค์กรที่ต้องการความรู้ความสามารถและประสบการณ์พิเศษ

จากการศึกษาสภาพปัญหาด้านการจัดการความรู้ของสถานศึกษา พบว่า มีปัญหาหลายด้าน ได้แก่ ปัญหาการไม่แบ่งปันความรู้ เช่นการส่งข้าราชการ เพื่อค้นหาว่าแนวทางการแก้ปัญหาที่เคยสำเร็จมาแล้วซึ่งได้มีการเก็บรวบรวมไว้บนฐานเครือข่ายคอมพิวเตอร์นั้น มีแนวทางวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร วิธีนี้จะทำให้ผู้ปฏิบัติที่มีปัญหาและสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ในเรื่องที่ตนประสบปัญหาได้โดยตรง เป็นการลดการปฏิบัติงาน ประหยัดเวลา ประหยัดงบประมาณในการทำงาน เพราะแสวงหาความรู้ได้สะดวก รวดเร็วขึ้น การจัดการความรู้ทำให้ผู้ปฏิบัติงานไม่ต้องลองผิดลองถูก โดยเรียนรู้ความผิดพลาดจากบทเรียนในอดีต (สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา, 2548: 25-26) นอกจากนี้ยังพบว่า ในด้านกระบวนการจัดการความรู้ ต้องปรับปรุงการแสวงหาความรู้ ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ อย่างเป็นระบบ และมีจริยธรรม ชาติสื่อ อุปกรณ์ในการจัดการความรู้ขาดการมีส่วนร่วม ไม่มีการรวบรวมความรู้ การแลกเปลี่ยน ถ่ายทอดความรู้ในโรงเรียน ด้านภาวะผู้นำในการจัดการความรู้ ขาดการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ขาดงบประมาณ และบริหารจัดการด้านงบประมาณไม่คุ้มค่า ผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการความรู้ ไม่มีจุดมุ่งหมายขอบข่ายงานที่ชัดเจน

ด้านวัฒนธรรมในการจัดการความรู้ ขาดการไว้ใจซึ่งกันและกัน มีการแบ่งแยกการทำงาน ขาดกระบวนการกลุ่ม ทำใครทำมัน ขาดความตระหนัก ขาดการกระตือรือร้น เอาใจใส่โดยแท้จริง ด้านเทคโนโลยีในการจัดการความรู้ ขาดงบประมาณ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีการจัดการความรู้มีไม่เพียงพอ เทคโนโลยีไม่ทันสมัย ไม่หลากหลาย ไม่น่าสนใจ ไม่นั่นต่อเหตุการณ์

และด้านการวัดผลการจัดการความรู้ ขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการวัดผลการจัดการความรู้ ขาด การวางแผน การกำหนดเป้าหมายในการจัดการ ความรู้ที่ชัดเจน (จิตพร ปูเรือน. 2554: 70-73)

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของ การจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพ ที่พึงประสงค์ของการจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7
3. เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการความรู้ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 7

วิธีดำเนินการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ประชากร ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7 จำนวน 2,168 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ ตารางเครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จำนวน 370 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษา สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการ จัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check List) แบบเติมคำ และแบบมาตราส่วน

ประมาณค่า แบ่งเป็น 2 ตอน คือเครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพ ส่วนตัวทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่อง อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ มีลักษณะ เป็นตัวเลือกที่กำหนดไว้ให้ (forced Choice) ตอนที่ 2 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและ สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินการจัดการความ รู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7 ให้ครอบคลุม กรอบแนวคิดของ วิจารณ์ พานิช (2548: 91 – 92) มีแนวคิดการดำเนินการจัดการความรู้ ได้แก่ 1) กำหนดความรู้ที่ต้องการใช้ (define) 2) การ เสาะหาและการยึดกุมความรู้ (Capture) 3) การ สร้างความรู้ Create) 4) การกลั่นกรอง (Distil) 5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Share) 6) การประยุกต์ใช้ ความรู้ (Use)

2. แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับแนวทางการจัดการความรู้สำหรับสถาน ศึกษาที่มีชื่อเสียงด้านการจัดการความรู้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การส่งแบบสอบถามโดยส่งผ่านตู้เอกสาร ประจำของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7 โดยแนบซอง เปล่าจำหน่ายของถึงผู้วิจัย

1. เพื่อส่งแบบสอบถามกลับถึงผู้วิจัย ที่โรงเรียนวัดเจริญราษฎร์บำรุง ตำบลตลาดไทร อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา หรือใส่กล่องที่ผู้ วิจัยเตรียมวางไว้เหนือตู้เอกสารของโรงเรียนต่าง ๆ โดยผู้วิจัยใช้การติดต่อทางโทรศัพท์เพื่อยืนยันการ ขอความอนุเคราะห์และสร้างความเข้าใจกับทุก โรงเรียนด้วยตนเอง

2. เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ บริหารสถานศึกษาและครู สังกัด สพป.นม.7 จำนวน 370 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (X) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ถือว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลตกอยู่ในช่วงพฤติกรรมใดก็แสดงว่าลักษณะการปฏิบัติก็จะตรงตามสภาพที่เป็นจริงแบบนั้น โดยผู้วิจัยได้นำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) โดยนำข้อมูลผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ในระยะที่ 2 มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยการคำนวณ (PNImodified)

ผลการวิจัย

1. องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการพัฒนาแนวทางการจัดการความรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) การสร้างความรู้ 2) การแลกเปลี่ยนความรู้ 3) การจัดเก็บความรู้ 4) การประยุกต์ใช้ความรู้

2. สภาพปัจจุบันการจัดการความรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7 โดยรวมการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. การพัฒนาแนวทางการจัดการความรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ

ศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7 ซึ่งสรุปผลการวิเคราะห์การสัมมนาและการคู่มือการจัดการความรู้ (Knowledge Management) ของโรงเรียนสามารถวิเคราะห์การสัมมนาและการศึกษาคู่มือการจัดการความรู้ เป็นองค์ประกอบการจัดการความรู้ ซึ่งประกอบด้วย 1) ทำความเข้าใจกับผู้บริหารและคณะครู 2) สร้างทีมสร้างแรงจูงใจและจิตสำนึกในการทำงานร่วมกัน 3) ศึกษาบริบทโรงเรียนและสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ 4) กำหนดทิศทางเป้าหมายในการพัฒนาการจัดการความรู้ 5) สร้างวิสัยทัศน์การจัดการความรู้ 6) จัดทำแผนและกิจกรรมพัฒนาความรู้และศึกษาดูงาน 7) สรุปทบทวนแผนและกิจกรรมพัฒนาการจัดการความรู้ 8) สร้างตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงาน 9) ดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ที่ร่วมกำหนด 10) ปรับปรุงการดำเนินงานทุกระยะทั้งบุคคลและโรงเรียน 11) ประเมินกระบวนการจัดการความรู้ในการพัฒนาการจัดการความรู้ 12) ยกย่ององค์ความรู้ในประเด็นที่น่าสนใจประกอบด้วย การสร้างความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้ การจัดเก็บความรู้ การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ 13) การประเมินกระบวนการจัดการความรู้ 14) ร่วมสรุปและสะท้อนทั้งระดับชั้นเรียนและระดับโรงเรียน 15) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับโรงเรียน โดยจัดนิทรรศการการแสดงผลงาน

อภิปรายผล

1. ผลจากการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการพัฒนาแนวทางการจัดการความรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 7 มีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ องค์ประกอบที่ 1 การสร้างความรู้ มีตัวบ่งชี้ 10 ตัวบ่งชี้ 1) มีการวางแผนและมีเป้าหมายในการพัฒนาการสร้างความรู้ที่ชัดเจนโดยบุคลากรมีส่วนร่วม 2) มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการพัฒนาความรู้และองค์ความรู้ที่จะพัฒนาอย่างชัดเจน 3) มีการร่วมปรับปรุงพัฒนา

บรรยากาศและวัฒนธรรมที่ดีในกิจกรรมแลกเปลี่ยน
 ความรู้ต่างๆ 4) มีการร่วมพัฒนาความรู้ในงานที่
 รับผิดชอบและเพิ่มเติมความรู้อยู่ตลอดเวลา 5) มี
 การร่วมประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงานนอก
 สถานศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ 6) มีส่วนร่วมใน
 การแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ทั้งในและนอกระบบ 7)
 มีการร่วมรับผิดชอบในการแสวงหาความรู้โดยการ
 ศึกษาต่อหรือศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยวิธีการ
 ต่างๆ อย่างหลากหลาย 8) มีการร่วมแลกเปลี่ยน
 ความรู้กับบุคลากรภายในโรงเรียนเพื่อแสวงหา
 ความรู้ร่วมกัน 9) มีการประเมินแผนงานและการ
 ดำเนินงานด้านการสร้างความรู้อย่างสม่ำเสมอและ
 เป็นระบบ 10) มีการนำผลการประเมินมาพัฒนา
 แผนและระบบในปีถัดไป องค์ประกอบที่ 2 ด้าน
 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มี 10 ตัวบ่งชี้ 1) มีการ
 วางแผนและมีเป้าหมายในการพัฒนาด้านการแลก
 เปลี่ยนความรู้อย่างชัดเจน 2) มีการกำหนดตัว
 บุคคลที่รับผิดชอบด้านการแลกเปลี่ยนความรู้อย่าง
 ชัดเจน 3) องค์กรมีการส่งเสริมและให้การสนับสนุน
 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรภายใน
 โรงเรียน 4) มีการสับเปลี่ยนงาน (Job Rotation)
 หมุนเวียนหน้าที่ให้บุคลากรเรียนรู้งานหลากหลาย
 5) มีการร่วมถ่ายทอดวิธีการปฏิบัติที่เป็นระบบและ
 รวบรวมข้อมูลที่ได้ให้เป็นเอกสารและบทเรียน เช่น
 ใช้ระบบพี่เลี้ยง 6) มีการร่วมพัฒนาความรู้และ
 ทักษะของแต่ละคนให้เพื่อนร่วมงาน 7) มีการร่วม
 สร้างบรรยากาศแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกันภายใน
 สถานศึกษาตั้งอยู่บนพื้นฐานการใช้เหตุผลมากกว่า
 การใช้อารมณ์และความรู้สึก 8) มีการจัดกิจกรรม/
 จัดอบรมหรือจัดทำ work shop เพื่อเผยแพร่ความ
 รู้ให้แก่บุคลากรและผู้ปกครองได้ร่วมเรียนรู้เพื่อ
 เป็นการขยายฐานความรู้สู่สังคม 9) มีการประเมิน
 แผนงานและการดำเนินงานด้านการแลกเปลี่ยน
 ความรู้อย่างสม่ำเสมอและเป็นระบบ 10) มีการนำ
 ผลการประเมินมาพัฒนาแผนและระบบในปีถัดไป
 องค์ประกอบด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มี 10 ตัว
 บ่งชี้ 1) มีการวางแผนและมีเป้าหมายในการพัฒนา
 ด้านการจัดเก็บความรู้ที่ชัดเจนโดยบุคลากรมีส่วน

ร่วม 2) มีการกำหนดตัวบุคคลที่รับผิดชอบด้าน
 การจัดเก็บความรู้อย่างชัดเจน 3) มีการกำหนดชั้น
 ตอนการดำเนินงานในการจัดเก็บความรู้โดยไม่ซ้ำ
 ซ้ำซ้อน 4) มีการกำหนดขั้นตอนการจัดการความรู้
 อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพสูง 5) ทุกคน
 สามารถเข้าสู่ระบบการจัดเก็บความรู้ได้ตามต้องการ
 และทันเวลา 6) มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศจาก
 คอมพิวเตอร์มาใช้ช่วยให้ทุกคนในองค์กรสื่อสาร
 และเชื่อมต่อโยงกันได้อย่างทั่วถึงทั้งภายในองค์กร
 และกับองค์กรภายนอก 7) มีการสร้างเอกสาร คู่มือ
 อันเกิดจากความรู้ที่มีหรือจากการเรียนรู้โดยมีการ
 รวบรวมอย่างเป็นระบบในคอมพิวเตอร์โดยเชื่อมโยง
 ข้อมูลโดย Internet 8) มีสถานที่เพื่อใช้ในการ
 จัดเก็บเอกสาร หลักฐาน ผลงาน ชิ้นงาน หรือมี
 เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดเก็บข้อมูลอย่าง
 เป็นระบบ 9) มีการประเมินแผนงานและการดำเนิน
 งานด้านการจัดเก็บความรู้อย่างสม่ำเสมอและเป็น
 ระบบ 10) มีการนำผลการประเมินมาพัฒนาแผน
 และระบบในปีถัดไป องค์ประกอบด้านการประยุกต์
 ใช้ความรู้ มี 4 ตัวบ่งชี้ 1) มีการวางแผนและมีเป้า
 หมายในการพัฒนาในการนำความรู้จากองค์กรมา
 ประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานอย่าง
 สูงสุด 2) มีการกำหนดตัวผู้รับผิดชอบในการนำ
 ความรู้ไปประยุกต์ใช้อย่างสม่ำเสมอและเป็นระบบ
 3) มีการประเมินแผนงานจากการนำความรู้ไป
 ประยุกต์ใช้อย่างสม่ำเสมอและเป็นระบบ 4) มี
 การนำผลการประเมินมาพัฒนาการประยุกต์ใช้
 ความรู้จากองค์กรไปใช้ให้เกิดประโยชน์ พบเช่นนี้
 อาจเป็นเพราะเนื่องมาจาก โลกในยุคปัจจุบันเป็น
 ยุคสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge based
 Society) ซึ่งการขับเคลื่อนทางสังคมและเศรษฐกิจ
 ต้องอาศัยความรู้เป็นปัจจัยสำคัญโดยที่กระบวนการ
 ในการนำฐานความรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
 ต่อองค์กรนั้นต้องอาศัยการจัดการความรู้อย่าง
 ชาญฉลาดเพื่อให้องค์กรมีความสามารถในการ
 แข่งขันและดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสร้าง
 ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ซึ่งการจัดการความ
 รู้จะทำได้ดีในองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยการปฏิรูป

ระบบราชการกำหนดให้ส่วนราชการพัฒนาความรู้ความสามารถทักษะความเชี่ยวชาญให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานสอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและกำหนดนโยบายให้ส่วนราชการมีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอมีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างบุคคลเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมและส่งเสริมพัฒนาความรู้ความสามารถของข้าราชการทุกคนสนองต่อการบริหารราชการแนวใหม่ที่เน้นเรื่องการปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติราชการซึ่งสอดคล้องกับ ธีระวัฒน์ เข็มแสง (2550: 180-181) ได้ทำการศึกษาการพัฒนา รูปแบบการจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ประกอบด้วย 11 กิจกรรม ดังนี้ 1) ทำความเข้าใจปรึกษาหารือขอความร่วมมือกับผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ 2) ศึกษาสภาพการจัดการความรู้ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ก่อนพัฒนารูปแบบ 3) ประชุมบุคลากรทำความเข้าใจการจัดการความรู้ 4) กำหนดคณะกรรมการจัดการความรู้ และกลุ่มจัดการความรู้ 6 กลุ่มปฏิบัติงาน 5) กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์และเป้าหมายการจัดการความรู้ 6) จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วม 7) ดำเนินการจัดการความรู้เน้น 5 กิจกรรม คือ การแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้ การจัดเก็บความรู้ การแบ่งปันความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ 8) จัดตั้งศูนย์จัดการความรู้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 9) ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการสร้างเว็บไซต์แก่บุคลากรผู้แทนกลุ่มปฏิบัติงานทุกกลุ่ม 10) สรุปและรายงานผลการจัดการความรู้ และ 11) เผยแพร่ผลการจัดการความรู้และสอดคล้องกับ นวลละออ แสงสุข (2550: 210-223) ที่ได้ศึกษาการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการศึกษา พบว่า รูปแบบการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่เหมาะสมในอนาคตควรดำเนินการใน 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการสร้าง

ความรู้ ควรดำเนินการโดยมุ่งพัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้สร้างความรู้โดยมหาวิทยาลัยสนับสนุนให้ดำเนินการ และมีการพัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้สร้างความรู้โดยมีการลงมือปฏิบัติจริง (2) ด้านการจัดเก็บความรู้มหาวิทยาลัยควรดำเนินการโดยกำหนดให้มีกระบวนการเก็บรวบรวมความรู้ภายในมหาวิทยาลัย และมีการกำหนดให้มีโครงการที่เกี่ยวข้องกับกับสร้างฐานข้อมูลมหาวิทยาลัย (3) ด้านการกระจายความรู้มหาวิทยาลัยควรดำเนินการโดยกำหนดนโยบายเกี่ยวกับใช้เครื่องมือในการสืบค้นสารสนเทศทางความรู้จากฐานข้อมูลที่จัดเก็บไว้ กำหนดข้อปฏิบัติในการกระจายข้อมูลสู่หน่วยงานต่าง ๆ และกำหนดวิธีการในการกระจายความรู้สู่หน่วยงานย่อย และ (4) ด้านการประยุกต์ใช้ความรู้มหาวิทยาลัยควรดำเนินการโดยการนำความรู้จากฐานข้อมูลไปใช้และมีการใช้ระบบการสื่อสารเพื่อการไหลของงานสู่หน่วยงานต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับพรพิมล ทรพชาภิรมย์โชค (2550: 238-243) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้สำหรับหน่วยงานภาครัฐ ผลการศึกษา พบว่ารูปแบบการจัดการความรู้สำหรับหน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดความรับผิดชอบดำเนินงาน จัดประชุมคณะทำงาน สรรวจและรวบรวมความรู้ จัดลำดับความสำคัญของความรู้และกำหนดแหล่งความรู้ที่จำเป็น 2) การแสวงหาความรู้จากภายในและภายนอกหน่วยงาน 3) การสร้างความรู้ กำหนดทีมสร้างความรู้ ประชุมทีมและบูรณาการความรู้ไปใช้ในการพัฒนาการปฏิบัติงาน 4) การจัดเก็บความรู้ให้เป็นระบบ กำหนดโครงสร้างความรู้ และรวบรวมจัดเก็บความรู้ให้เป็นระบบ 5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้การจัดช่องทางการเผยแพร่ความรู้ 6) การนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาคน พัฒนางาน และหน่วยงาน 7) การติดตามประเมินผลทั้งในด้านปัจจัยนำเข้ากระบวนการผลิตและผลลัพธ์และมืองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการความรู้สำหรับหน่วยงานภาครัฐประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) การเรียนรู้ จำแนก

ตามระดับบุคคล ระดับกลุ่มระดับหน่วยงาน และ ทักษะการเรียนรู้ 2) หน่วยงาน วิสัยทัศน์และเป้าหมาย กลยุทธ์วัฒนธรรม ได้แก่ การเตรียมการ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การสื่อสาร กระบวนการ และเครื่องมือและการยกย่องชมเชยและการให้รางวัล และโครงสร้างองค์กร 3) คน ประกอบด้วยผู้บริหาร บุคลากร และผู้รับบริการ 4) เทคโนโลยี ประกอบด้วย ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และเทคโนโลยีเพื่อยกระดับการเรียนรู้ สอดคล้องกับ เสนาะ กลิ่นงาม (2551: 246-278) ที่ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ในมหาวิทยาลัย ราชภัฏ ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ในการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วย ภาวะผู้นำของผู้บริหารซึ่งมีระดับ ความสำคัญมากที่สุดและโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการความรู้ วัฒนธรรมองค์การ เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร การวัดและประเมินผล การจัดการความรู้มีความสำคัญระดับรองลงมาตาม ลำดับ ส่วนกระบวนการจัดการความรู้ในมหาวิทยาลัย พบว่า ประกอบด้วยขั้นตอน การกำหนดความรู้ การแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้ การแลกเปลี่ยน ความรู้ การจัดเก็บความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ ซึ่งสอดคล้องกับ ชูติกาญจน์ ศรีวิบูลย์ (2554: 178-180) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนารูปแบบการ จัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ผลการ ศึกษา พบว่า ปัจจุบันมีการจัดการความรู้ในองค์การ ทั้ง 6 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) วิธีการแสวงหาความรู้ (2) วิธีการสร้างความรู้ (3) วิธีการจัดเก็บความรู้ (4) วิธีการวิเคราะห์และคัดกรองข้อมูล (5) วิธีการถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้ (6) วิธีการประยุกต์ ใช้และปรับความรู้ให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา และ ยังสอดคล้องกับ บุญดี บุญญากิจ และคณะ (2548: 59-62) ได้สรุปปัจจัยที่เอื้อให้การจัดการความรู้ ประสบความสำเร็จได้แก่ 1) ภาวะผู้นำและกลยุทธ์ 2) วัฒนธรรมองค์การ 3) เทคโนโลยีสารสนเทศ 4) การวัดผล และ 5) โครงสร้างพื้นฐาน

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการ ความรู้และสภาพที่พึงประสงค์ของสถานศึกษาพบ

ว่าสภาพปัจจุบันการจัดการความรู้ในสถานศึกษา ด้านการสร้างความรู้ตามตัวบ่งชี้มีการปฏิบัติอยู่ใน ระดับปานกลาง และ ตัวบ่งชี้การร่วมรับผิดชอบใน การแสวงหาความรู้โดยการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย และมีการร่วม แลกเปลี่ยนความรู้กับบุคลากรภายในโรงเรียนเพื่อ แสวงหาความรู้ร่วมกันอยู่ในระดับมากส่วนสภาพที่ พึงประสงค์การจัดการความรู้ในสถานศึกษาต้องการ พัฒนาตัวบ่งชี้ในเรื่อง มีการวางแผนและมีเป้าหมาย ในการพัฒนาการสร้างความรู้ที่ชัดเจนโดยบุคลากร มีส่วนร่วม การร่วมพัฒนาความรู้ในงานที่รับผิดชอบ และเพิ่มเติมความรู้อยู่ตลอดเวลา มีการร่วมประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงานนอกสถานศึกษาเพื่อ เพิ่มพูนความรู้ ร่วมกันแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ทั้ง ในและนอกระบบ มีการร่วมแลกเปลี่ยนความรู้กับ บุคลากรภายในโรงเรียนเพื่อแสวงหาความรู้ร่วมกัน มีการนำผลการประเมินมาพัฒนาแผนและระบบใน ปีถัดไปอยู่ในระดับมากตัวบ่งชี้ต้องมีการกำหนด ผู้รับผิดชอบในการพัฒนาความรู้และองค์ความรู้ที่ จะพัฒนา อย่างชัดเจน มีการร่วมปรับปรุงพัฒนา บรรยากาศและวัฒนธรรมผลการศึกษาพบเช่นนี้ อาจเป็นเพราะเนื่องมาจากสถานการณ์ยุคโลกาภิวัตน์ที่มีสภาพแวดล้อมต่างๆเปลี่ยนแปลงไปมาก บุคลากรทางการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาประถมศึกษาซึ่งเป็นผู้สนับสนุนการศึกษามีได้นำกระบวนการจัดการความรู้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการ ส่งผลเป็นปัญหาต่อการปฏิบัติงานบุคลากรไม่มีการแบ่งปัน แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารความคิดเห็นซึ่งกันและกันแนวคิดทางการ บริหารที่เกี่ยวข้องกับความรู้และมนุษย์ที่ได้รับความ นิยมจากองค์กรต่างๆ แนวคิดหนึ่งก็คือการจัดการ ความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทัศน์ วรสีห์ (2549: 152) ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพ ปัจจุบันและปัญหาการบริหารจัดการศึกษาของเขต พื้นที่การศึกษาแห่งหนึ่งในภาคใต้ พบว่า สภาพ ปัญหาของการบริหารจัดการเขตพื้นที่การศึกษา ที่เลือกศึกษา คือ จุดแข็งของเขตพื้นที่การศึกษาที่ น่าสนใจประเด็นที่ 9 คือ ปัญหาสถานศึกษาสังกัด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนกับการบริหารจัดการของเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี วิกาโรน (2547: 30) กล่าวว่า การทำสมมุติฐานหรือโดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้จะช่วยให้เข้าถึงความรู้ได้ง่ายรวดเร็วขึ้นอย่างไรก็ตามวิธีการดังกล่าวใช้ได้ดีสำหรับความรู้ประเภท Explicit เท่านั้นสำหรับการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้ประเภท tacit นั้นต้องทำด้วยการพบปะกันตัวต่อตัวหรือเป็นกลุ่ม 65 หรือที่ Ikujiro Nonaka เรียกว่า “Socialization” ซึ่งอาจทำได้ในหลายรูปแบบจากการศึกษาพบว่าองค์กรส่วนใหญ่ไม่ค่อยประสบความสำเร็จในการทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้อย่างทั่วถึงเท่าไรนัก สาเหตุเนื่องมาจากอุปสรรคหลัก ๆ ดังนี้ การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ นอกจากจำเป็นต้องรู้วิธีแสวงหาความรู้ วิธีนำความรู้ไปใช้ประโยชน์แล้วยังจำเป็นต้องมีคลังความรู้ที่มีคุณภาพในทุกองค์กรมีการสะสมความรู้ไว้ในหลายรูปแบบเพื่อให้เราสามารถเรียนรู้ได้ทั้งระบบการศึกษาและการศึกษาตามอัธยาศัย

3. แนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7 สรุปผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์และการดูร่องรอยการจัดการความรู้ของโรงเรียน ที่มีชื่อเสียงด้านการจัดการความรู้ดังนี้ 1) วิเคราะห์องค์กร 2) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ 3) จัดทำแผนกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย 4) กำหนดทีมงาน 5) ทำงานโดยมีส่วนร่วม 6) ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการทำงาน 7) ใช้

เทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการจัดการความรู้สู่ความสำเร็จ 8) ประชาสัมพันธ์ 9) การสนับสนุนงบประมาณ 10) การแลกเปลี่ยนความรู้ 11) การสร้างความรู้ 12) การให้รางวัลความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 7 ควรนำ แนวทางการจัดการความรู้ (knowledge management) ไปปฏิบัติอย่างจริงจัง ซึ่งประกอบด้วย การสร้างความรู้ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการจัดการความรู้สู่ความสำเร็จ การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้ การจัดเก็บความรู้ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงานของบุคลากร การสนับสนุนงบประมาณการวางแผน การติดต่อสื่อสาร การสร้างความรู้ การยกย่องชมเชยและการให้รางวัลซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารเกิดแนวทางในการใช้ความรู้และสามารถนำไปพัฒนางานด้านการบริหารได้อย่างมั่นใจ ส่งเสริมให้กระบวนการบริหารมีประสิทธิภาพ โรงเรียนประสบความสำเร็จ เป็นแบบอย่างขององค์กรแห่งการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

ควรศึกษาวิจัยการพัฒนาแนวทางการจัดการความรู้ของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสถานศึกษา คืองานบริหารวิชาการ งานบริหารบุคคล งานบริหารธุรการและการเงิน และงานบริหารทั่วไป

เอกสารอ้างอิง

- กิติย ทยียง. (2549). *การจัดการความรู้ในองค์กรและกรณีศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มิสเตอร์ ก๊อบปี่.
- จิตุพร ปูเรือน. (2554). *การจัดการความรู้ในโรงเรียนเวียงแหงวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่: มหาลัยเชียงใหม่.

- ชุตติกาญจน์ ศรีวิบูลย์. (2554). *การพัฒนาารูปแบบการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ*. วิทยานิพนธ์
ดุขฎฐินิพนธ์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประพันธ์ ผาสุกยี่ต. (2550). *การจัดการความรู้ ฉบับมือใหม่หัดขับ*. กรุงเทพฯ: ไยโหม.
- บุรชัย ศิริมหาสาร และพัตชา กวางทอง. (2552). *สรรพวิธีจัดการความรู้สู่องค์กรอัจฉริยะ*. กรุงเทพฯ:
แสงดาว.
- บุญดี บุญญากิจ และคณะ. (2548). *การจัดการความรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ:
จิรวัดณ์ เอ็กซ์เพรช.
- วิจารณ์ พานิช. (2547). *การจัดการความรู้*. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม
(สคส.) 2547 ข.
- วิจารณ์ พานิช. (2552). *สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม*. จาก <http://www.kmi.or.th/kmi-articles/prof-vicharn-panich/35-0008-triangle-k.html>
- วันทนา เมืองจันทร์ และคณะ. (2548). *การจัดการความรู้ในสถานศึกษา*. นครปฐม: สถาบันพัฒนาผู้
บริหารการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- ทรงศักดิ์ สายเชื้อ. (2543). *ทิศทางพัฒนาของไทย: เส้นทางสู่ระบบเศรษฐกิจสังคมความรู้กระทรวง
การต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: สมาคมสโหมสรสาธณรมย์ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการ
วิจัยกระทรวงการต่างประเทศ.
- ณพิศฎฐฎ จักรพิทักษ์. (2552). *ทฤษฎีการจัดการความรู้*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยศิลปะสื่อและเทคโนโลยี.
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พรพิมล หารษาภิรมย์โชค. (2550). *การศึกษาสภาพการจัดการความรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาในเขตภูมิภาคตะวันตก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุขฎฐินิพนธ์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุทธนา แซ่เตียว. (2548). *การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ซี
เอ็ดยูเคชั่น.
- เสนาะ กลิ่นงาม. (2551). *การพัฒนาารูปแบบการจัดการความรู้ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ*. วิทยานิพนธ์
ปริญญาดุขฎฐินิพนธ์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา. (2548). *การจัดการความรู้ในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนา
ผู้บริหาร.
- ธีระวัฒน์ เข็ยมแสง. (2550). *การพัฒนาารูปแบบการจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มหาสารคามเขต 1*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สำนักวิทยบริการ.
- นวลลออ แสงสุช. (2550). *การศึกษาการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
รามคำแหง. สำนักหอสมุดกลาง.
- Nonaka, I., & Takeuchi, H. (1995). *The knowledge – creating company: How Japanese
Companies create the dynamics of innovation*. New York: Oxford University Press.

Butcher, T.G., et al. (2001). *Specifications, tolerances, and other requirements for Weighing and Measuring Devices: As Adopted by the 86 th national Conference on weights and Measures*. washington: US Government Printing office.